

Arts and Crafts Movement

Londýnská světová výstava – 1. 5. 1851

- symbolicky rozdělila 19. století – dobudována základna průmyslové výroby (ve druhé pol. diskuse o povaze strojově vyráběných produktů)
- výstavu navštívilo přes 6 milionů návštěvníků
- kontrast mezi moderní architekturou Křišťálového paláce od Josepha Paxtona a přezdobeností exponátů v duchu druhého rokoka a novorenesance

Kritika výrobků: architekt Owen Jones v časopise *Journal of Design and Manufactures*: „*Nemáme žádné principy, žádnou jednotu, každý si jde svým směrem, neplodně se boří, produkují se umělecké novinky bez krásy nebo krása bez intelligence.*“

- rostoucí nespokojenost s industrializací a jejími důsledky
- Bratrstvo založené Williamem Morrisem a Edwardem Burne-Jonesem 1848 (duchovní záležitosti, boj s industrializací uměleckými prostředky) x Karel Marx a Bedřich Engels (třídní boj směřující k revoluci)

Arts and Crafts Movement

- **hnutí od 60. let 19. století: prerafaelité a proud neogotiky (výtvarníci, spisovatelé, architekti, hrnčíři, knihaři)**
- **August Welby N. Pugin (1812 – 1852) – architekt, katolík; středověké řemeslo bylo příčinou ideálních společenských podmínek**
- **John Ruskin (1819 – 1900) – ideový otec hnutí , oxfordský profesor, umělecký kritik, protestant; důraz na hodnotu tvůrčí práce**
 - **Seven Lamps of Architecture (Sedm lamp architektury), 1849 – kritika civilizace určované stroji a industrializace**
 - **Stones of Venice (Kamenné Benátky), 1851 – 1853 – kritika světové výstavy v Londýně 1851**
 - **O povaze gotiky, 1854 – manifest hnutí Arts and Crafts, kultu gotiky, cechovní organizace výroby; bojoval proti imitaci , usiloval o vstup umění do života**
- **William Morris (1834 – 1896) a C. R. Ashbee (1863 – 1942) – vyznávali rukodělnou produkci, odmítali výrobu sériovou**
- **Frank Lloyd Right (1867 – 1959) – ocenění výhod strojové výroby**

Arts and Crafts Movement

- styky W. Morrise s prerafaelity od 1856 (Morris, Burne-Jones ovlivněni Rossetim – jedině malířstvím lze vyjádřit protest proti industrializaci; Morrisův zájem o malířství však neměl dlouhého trvání)
- společný ateliér na Red Lion Square v Londýně
- první nábytek inspirovaný středověkem začal W. Morris vyrábět 1856 při zařizování společného ateliéru s E. Burne-Jonesem
- interiér domu Red House

William Morris, dekor Edward Burne-Jones a Dante Gabriel Rossetti, židle pro Red Lion Square, 1856; Philip Webb, příborník pro Red House

Red House – interiéry

- návaznost na hnutí prerafaelitů, spolupráce na vybavení (odmítnutí strojově vyráběného nábytku)
- některé kusy jednoduché (lavice do haly Červeného domu, P. Webb), jiné velmi zdobené: E. Burne-Jones – sklo, J. a W. Morrisovi – výzdoba stropu, D. G. Rossetti – malby, výjevy z Božské komedie na nábytku, podíl na stropní fresce
- vyznění romantické – odpor proti konvencím a estetickým normám našel vyjádření v řadě uměleckořemeslných oborů
- Red House – uzavřené společenství; přezíravý postoj k politickému dění, pozornost k vybudování imaginárního „středověkého“ světa založeného na „rytířských hodnotách“
- později snaha postavit se „hrůzám industrializace“

Kelmscott Manor, krb v Zeleném pokoji a ložnice Williama Morrisa

Morris, Marshall, Faulkner and Company

- **firma založena 1861, vytvořila vzory, které byly napodobovány podobnými komunitami v Evropě i v zámoří**
- **zakladatelé – W. Morris, D. G. Rossetti, F. Madox Brown, E. Burne-Jones, P. Webb, P. P. Marshall, C. J. Faulkner (diskuse o podobě malířství a sochařství ve středověku)**
- **zaměření na produkci nábytku, stolního skla, prací z kovu, vitráží, dlaždic, textilu a tapet**
- **W. Morris – obhajoba „nižšího“ dekorativního umění; posláním uměleckých řemeslníků je vytříbit vkus veřejnosti**
- **zpočátku realizace pro církev, později i světské zakázky – (vitráže v kostele sv. Michala v Brightonu i jinde)**
- **nábytek, tapety, návrhy kachlů, ubrusy**

**Edward Burne-Jones a Morris & Co., Útěk do Egypta (část),
kostel sv. Michala v Brightonu**

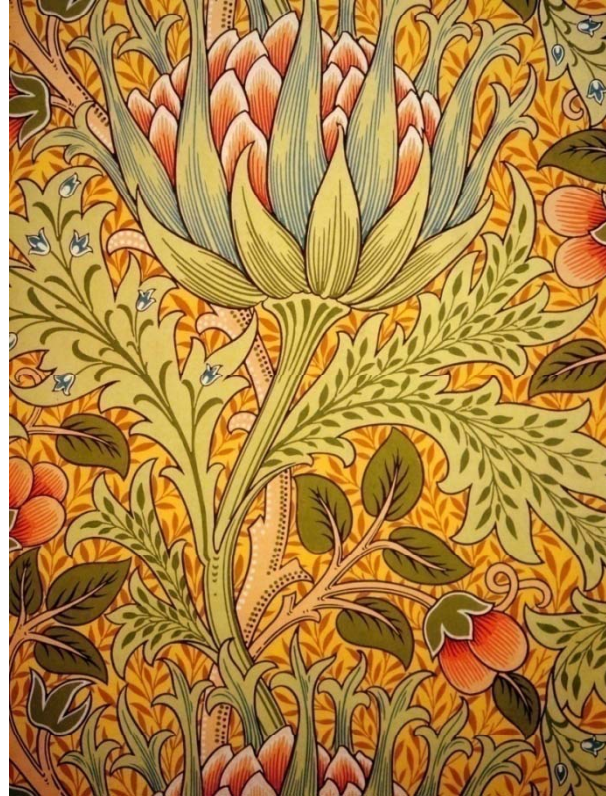
**John Pollard Seddon, malby F. Madox Brown, E. Burne-Jones,
W. Morris a D. G. Rossetti, skříňka, 1862; P. Webb, truhla, 1862**

Morris & Co., židle Sussex, 60. léta 19. stol.; Philip Webb, křeslo, cca 1866

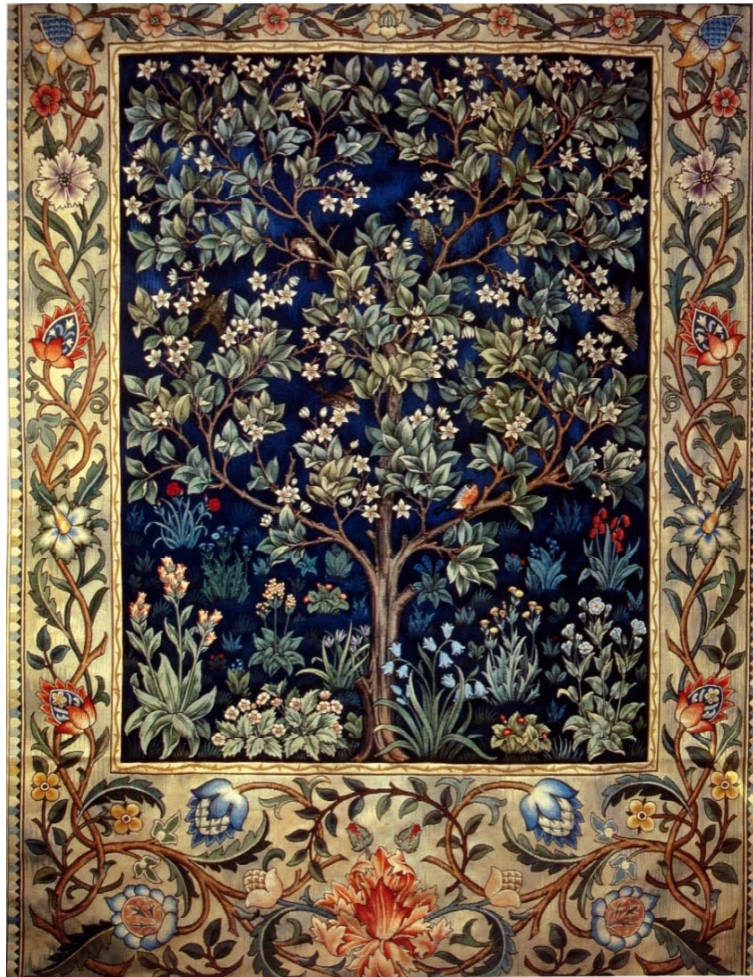
William Morris, tapeta s granátovým jablkem a potisk látky s ptáčky, 1866 a 1883; J. H. Dearle, tapeta s motivem artyčoků a tkaná textilie, 1898 – 1899 a cca 1900

Standen – salon s výrobky firmy Morris & Co., P. Webba a W. A. Benson; P. Webb, E. Burne-Jones, J. a W. Morrisovi, K. Faulknerová, Zelená jídelna, South Kensington Museum, 1866 – 1867

**J. H. Dearle, závěs, cca 1890 ; Edward Burne-Jones, tapisérie
Klanění tří králů, 1906**

Morris and Company

- **finanční situace firmy se zlepšila po výstavě v roce 1862 – zakázka i na výzdobu jídelny v South Kensington Museu**
- **1874 první Morrisův experiment s barvením hedvábných a vlněných přízí na výšivky, současně experimenty s tkanými textiliemi a koberci**
- **1874 – firma reorganizována, Morris jediným ředitelem (Morris and Company), prosperita**
- **1881 – pokus o nalezení prostornějšího sídla, zahájena výroba v Merton Abbey v Surrey; počátek nejlepšího období**
- **výroba potahových látek, tapisérií – řada autorů; výroba kachlů, skla (sklo pouze pro nově postavené kostely)**
- **knihy napodobujících pozdně gotické iluminované rukopisy – poslední období; firma vedena Georgem Jackem**

Morris and Company

- nedosaženo změn, napodobování Morrisových děl strojovou výrobou
- Morris hodnotí své snažení jako neúspěšné, připouští jen omezené možnosti změnit industriální společnost uměním
- od 1883 – účast v radikální politice, člen marxistické organizace tzv. Demokratické federace, poznání Marxova učení, uznání správnosti politických akcí
- vydavatelství Kelmscott Press – založeno na konci 80. let
- koncem 80. let zakládání cechů a společenství po Morrisově vzoru: Century Guild, 1882 – Arthur H. Mackmurdo; Guild of Handicraft (Cech uměleckého řemesla) se školou, 1888 – Charles Robert Ashbee; stříbrné předměty, šperky, nábytek – inspiroval vídeňské architekty k založení Wiener Werkstätte